

מועד חשוון תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות תפילה וברכות

ו' חשוון תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- המבחן על פי המתכונת החדשה, הלכות תפילה סי' פט- קלג, הל' בית כנסת סי' קנ'- קנד', הל' ברכות סי' רב' - רלא'.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטייטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. תפילה בביהכ"ס

- א. שנינו בגמרא בברכות [ו' ע"ב] "המתפלל אחורי בית הכנסת נקרא רשע, שנאמר, סביב רשעים יתהלכון".
כיצד פירשו הראשונים מימרא זו? כיצד נפסק להלכה?
- ב. שנינו בברכות [ח' ע"א] "אסור לעבור חוץ לבית הכנסת, בשעה שהציבור מתפללים", מה טעמו של דין זה? באר באלו אופנים לא יהיה איסור בדבר? מה המקור להדר שלא להתפלל בעזרה?
ג. "לא יתפלל בצד רבו או אחורי רבו ולא לפניו" – מדוע? מה נפסק להלכה? מתי מותר? וכיצד נהוג?

2. כוונה בתפילה – ודיני תשלומין

- א. פסק מרן השו"ע, "ועכשיו אין אנו נזהרים בכל זה – מפני שאין אנו מכוונים בתפילה כל כך".
אלו הלכות נפסקו מחמת מציאות זו בהלכות תפילה? מנה לפחות ב' הלכות, פרט!
ב. מי שלא התפלל שחרית ומוסף בראש חודש כיצד ינהג להשלים זאת, לכתחילה ודיעבד?, ומה הדין באדם שיצא מבית חולים לאחר אישפוז ממושך בו לא יכול היה להתפלל – כיצד ינהג?
ג. לא התפלל מנחה של שבת, כיצד ינהג בתפילת ערבית של מוצאי שבת?, שכח ולא הבדיל בתפילה בשתיקה, האם יש אופן שצריך לחזור שוב להתפלל פעם שלישית?.

עמוד 1 מתוך 3

3. טעה בתפילה

- א. טעה ולא הזכיר של ראש חודש או ששכח ברכה שלמה בשמונה עשרה, מה שתי האפשרויות העומדות לרשותו? ואיזו מהם העדיפה?
- ב. שליח ציבור שחיסר ברכה, מתי חוזר למקומו ומתי מסלקים אותו? ומה דינו כששכח יעלה ויבוא או התפלל בשבת תפילת חול?

4. מקום התפילה

- א. הנוסעים לטיול .. האם רשאים להתפלל בשדה פתוח?
- ב. ומה יעשו כשהם פחות מעשרה?
- ג. מה עדיף מקום פרוץ או בית שאין בו חלונות ומדוע?

5. הלכות ברכות

- א. מה הברכה על פלפלין, זנגוויל, ובצלים?
- ב. מה ברכת הסוכר והמלח והאורז?
- ג. מה ברכת דבש תמרים? פרט!, מהי הברכה האחרונה באכילתם לכתחילה ודיעבד?

6. טעימה ודיני ברכת הריח

- א. הטועם דבר מאכל האם יברך?
- ב. למה לא תיקנו ברכה אחרונה על ריח, קול נאה, ורחיצה? מה מברך על אכילת והרחת ורד, מי ורד, מרקחת ורדים? האם יש איסור בישולי עכו"ם במרקחת זו או מרקחת זנגוויל?
- ג. איתא בברכות [מג ע"א] "אמר רב אדא בר אבהו האי כשרתא מברכים עליה בורא מיני בשמים", באר הלכה זו, ובאר דין מוגמר – והאם שונים זה מזה?

7. תשמישי קדושה

- א. תשמישי קדושה שנידבו לבית הכנסת, האם יכול המקדיש לתובעם בחזרה?
- ב. גבאי צדקה שעשו מגבית עבור ארון קודש. ובסוף נשתייר כסף מהמגבית, מה יעשו עם הכסף שנותר?
- ג. האם מותר למכור תפילין ומזוזות, ספר תורה ושאר ספרים ולהשתמש בכסף לצרכי חול?

8. קדושת ביהכנ"ס וביהמ"ד

- א. קדושת בית הכנסת ובית המדרש, האם קדושתן שווה? ופרט דיניהם?
- ב. האם מותר לישון בביתה מדרש?
- ג. האם מותר לערוך מסיבת פורים בבית הכנסת או בבית המדרש?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. דיני בית הכנסת

- כרב מושב נשאלת מס' שאלות לגבי ביהכנ"ס
- א. מי שתרגם מגרש לבניין בית הכנסת, ובסוף העירייה לא אישרו את בניית בית הכנסת, האם ניתן לשנות את ייעוד המגרש בניגוד לרצון התורם?
- ב. האם מותר למכור בית הכנסת ולאיה צורך?
- ג. בבית הכנסת הקיים במושב, היה גג רחב, האם מותר להשתמש בגג בית הכנסת לצורך דברי חול?, מה יהיה הדין לגבי דין חצר בית הכנסת?

עמוד 2 מתוך 3

10. ברכות הנהנין

אדם שהכין מרקחת מתוקה מקליפות תפוזים, ע"י נתינת סוכר רב, מה יברך על מרקחת זו?
ומה יהיה הדין, אם הכין מרקחת מהאתרוג לאחר חג הסוכות? והאם תשתנה הברכה אם טחן
פירות ושינה צורתם כגון: שטחן שומשום ועשה ממנו טחינה או חלווה?

עמוד 2 מתוך 3

11. כהן שנפצע במהלך קרב במלחמה ועקב כך הוא לא יוכל לעמוד ולישא את כפיו. האם יוכל
לברך ולישא כפיו שהוא יושב? פרט לכתחילה ובדיעבד!
ומה יהיה הדין אם ידיו כבדות עליו ועקב כך קשה לו להרים את ידיו בנשיאת כפיים?

12. פרט ומנה לפחות 10 ברכות פרטיות שתיקנו חכמים שאדם יברך? והאם בברכות אלו יוכל
האדם להוציא את חברו יד"ח?

* * *

עמוד 3 מתוך 3